

Харківська державна академія культури

Факультет соціальних комунікацій

**ПРОГРАМА**  
**ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ІСПИТУ**  
для здобуття ступеня магістра  
зі спеціальності 029. ІНФОРМАЦІЙНА, БІБЛІОТЕЧНА ТА АРХІВНА  
**СПРАВА**  
спеціалізація «Бібліотечно-інформаційна діяльність»  
на основі ступеня «бакалавр»

Розглянуто і затверджено  
на засіданні Ради  
факультету  
соціальних комунікацій  
Протокол № 8 від 22.02.2016

**Харків-2016**

## **Пояснювальна записка**

Програма фахового вступного іспиту призначена для вступників-випускників ВНЗ II-III рівнів акредитації, які мають кваліфікацію «бакалавр» за напрямом «Книгознавство, бібліотекознавство і бібліографія» і вступають для одержання ступеня «магістр». Зміст програми іспиту відбиває базовий рівень фахових знань з таких фундаментальних та професійно-орієнтованих навчальних дисциплін: «Соціальні комунікації», «Книгознавство. Історія книги», «Бібліотекознавство», «Бібліографознавство», «Аналітико-синтетична обробка документів», «Бібліотечні фонди», «Обслуговування користувачів», «Бібліографічні ресурси», «Організація та технологія бібліографічної діяльності».

Вступний іспит має виявити рівень фахової свідомості, теоретичної та практичної підготовки вступника, знання сучасних тенденцій розвитку книговидавничої та бібліотечно-інформаційної галузей, концепцій їх інформатизації, можливостей на напрямів автоматизації основних технологічних процесів і операцій, фактичного матеріалу щодо функціонування та розвитку бібліотечних систем та мереж в Україні; продемонструвати рівень оволодіння навчальною літературою та фаховими періодичними виданнями, сучасний стиль мислення.

Головна увага в програмі звертається на питання теоретико-методологічного та управлінського аспекту розвитку бібліотечно-інформаційної галузі в Україні, її законодавче підґрунтя, знання державної інформаційної політики, особливостей розвитку інформаційного ринку.

Обсяг знань, який повинен виявити вступник на фаховому випробуванні, не обмежується колом питань, визначених у програмі. Він повинен вільно орієнтуватися в проблемах розвитку сучасного книгознавства, бібліотекознавства та бібліографії, мати уявлення про переваги інформатизації бібліотечно-інформаційної галузі та автоматизованих бібліотечних технологій, виявити творчі здібності та здатність до оригінальних рішень різноманітних навчальних та творчих завдань, перенесення набутих знань та вмінь до виробничих ситуацій, переконливо та аргументовано пояснювати мотивацію вибору професії, спираючись на глибокі знання та впевненість перспективності її розвитку.

## **РОЗДІЛ 1. КНИГОЗНАВСТВО**

### **1.1. Теорія книги як засобу соціальної комунікації**

Місце книги в соціокомунікаційному процесі. Функції та властивості книги як виду документа. Теорія книги і документа як методологічна база розвитку наук документально-комунікаційного циклу.

Основні етапи розвитку книги в Україні: загальна характеристика. Українська книга новітньої доби: стан, тенденції, перспективи.

Основні принципи типології та класифікації книги. Електронна книга: поняття, класифікація, особливості розповсюдження та функціонування.

Організація системи книговидання та книгорозповсюдження в Україні. Державна політика та законодавство України в галузі книгостворення та книгорозповсюдження.

## 1.2. Книгознавство як наука

Об'єкт і предмет книгознавства. Ознаки структурування книгознавства як науки. Загальне і часткове книгознавство. Співвідношення книгознавства з іншими дисциплінами соціо-комунікаційного циклу.

Основні етапи розвитку книгознавства як наукової дисципліни. Внесок провідних учених у розробку теоретичних проблем книгознавства. Проблематика сучасних книгознавчих дискусій. Категоріально-поняттєвий апарат книгознавства, стан його стандартизації.

## РОЗДІЛ 2. БІБЛІОТЕКОЗНАВСТВО

### 2.1. Бібліотека в системі соціально-інформаційних комунікацій: інтеграція і спеціалізація діяльності

Соціально-інформаційні комунікації як засіб організації діяльності на основі цілеспрямованої передачі та обміну інформацією та знаннями. Система соціальних комунікацій: архіви, бібліотеки, музеї, бібліографічні служби, видавництва, книжкова торгівля тощо. Бібліотека як підсистема передачі знань у суспільстві. Поняття про соціальні функції і соціальну роль бібліотек у суспільстві. Бібліотека в інформаційному просторі сучасності.

### 2.2. Організація функціонування бібліотечного соціального інституту в Україні

Єдина система бібліотек України. Типи і види бібліотек. Мережі бібліотек та їх системна організація. Побудова підсистеми бібліотек Міністерства культури і туризму України, інших відомчих бібліотечних систем.

Система управління бібліотечною галуззю України. Перспективи розвитку бібліотечних систем і мереж в умовах інформатизації суспільства.

### 2.3. Бібліотекознавство як наука

Бібліотекознавство як наука про бібліотечну сферу діяльності. Генезис об'єкта і предмета бібліотекознавства. Структура науки. Статус бібліотекознавства в системі наукового знання. Взаємодія бібліотекознавства з суспільними науками. Економічні аспекти в бібліотекознавстві. Бібліотекознавство та технічні науки. Розвиток взаємозв'язків бібліотекознавства, книгознавства, бібліотекознавства, бібліографознавства, інформатики.

### 2.4. Основні парадигми розвитку бібліотекознавства (документальна, інформаційна, когнітивна), їх характеристика. Формування соціально-комунікативної парадигми

Уявлення про множину підходів до пізнання бібліотечної сфери діяльності.

Особливості застосування наукових підходів і методів в бібліотекознавстві.

Сутність основних парадигм розвитку бібліотечної думки: документна, інформаційна, когнітивна, соціально-комунікаційна. Персоналії українських та зарубіжних бібліотекознавців, що розробляли основні парадигми розвитку бібліотекознавства.

## **2.5. Інформаційна інфраструктура суспільства та її компоненти. Системна організація діяльності документально-інформаційних структур**

Інформаційна інфраструктура як сукупність галузей, кінцевим результатом діяльності яких є обслуговування сфери матеріального виробництва та невиробничої сфери. Склад інформаційної інфраструктури суспільства. Підсистема виробництва інформаційних продуктів та послуг, накопичення і збереження, розповсюдження, сервісного обслуговування та підготовки кадрів.

Структурованість, взаємозв'язки, функціональна диференціація, цілісність системної організації документально-інформаційних структур. Типи і види документно-інформаційних структур з точки зору соціального призначення, формальних ознак, змістовних, системних ознак.

Інформація як інструмент соціального управління. Сутність феномену інформації. Завдання та властивості інформації як інструмента соціального управління. Інформаційно-технологічна та інформаційно-освітня підтримка соціального управління.

Вимоги до організації управлінської інформації в установі.

## **2.6. Традиційні та новітні технології організації обслуговування користувачів в документально-інформаційних структурах**

Особливості вивчення інформаційних потреб користувачів в документально-інформаційних структурах. Масова та індивідуальна робота з читачами. Методика вивчення інформаційних потреб користувачів. Історія вивчення інформаційних потреб читачів. Інформаційні технології у вивченні інформаційних потреб.

Визначення технології бібліотечного обслуговування. Основні технології бібліотечного обслуговування. Загальна характеристика напрямів та можливостей автоматизації у сучасній бібліотеці. Сучасні АБІС: порівняльний аналіз. Автоматизація обслуговування користувачів. Електронна доставка документів. Інтернет у бібліотечному обслуговуванні.

## **2.7. Інформаційна культура користувачів: поняття, склад знань, умінь, навичок. Інформаційно-культурна компетентність особистості**

Інформаційна культура особистості як засіб інформаційної поведінки, що відображає інформаційне світосприйняття суб'єкта. Уміння й навички здійснення інформаційних операцій зі збирання, обробки й передачі інформації в суспільстві; розуміння законів інформаційного розвитку; створення ефективних взаємовідносин з оточуючим інформаційним середовищем. Культура сприйняття інформації, її пошуку і відбору, передачі. Інформаційна культура особистості в електронному середовищі.

## **2.8. Міжнародне співробітництво документально-інформаційних структур**

Інтеграція бібліотек у світовий інформаційний простір. Основні аспекти і тенденції міжнародної співпраці бібліотек. Міжнародна інформаційна політика і право у бібліотечно-інформаційній галузі. Міжнародні бібліотечно-інформаційні організації – ІФЛА, МФІД, ІСО, сучасний стан діяльності. Особливості організації використання міжнародних інформаційних ресурсів.

## **РОЗДІЛ 3. Бібліотечне каталогознавство та фондознавство**

### **3.1. Об'єкт та предмет бібліотечного каталогознавства**

Завдання бібліотечного каталогознавства як наукової дисципліни. Система каталогів та картотек (СКіК) як системне утворення. Пріоритет вітчизняної бібліотекознавчої школи у дослідженні проблем СКіК (внесок В.Г. Анастасевича, Є.І. Шамуріна, А.В. Кльонова, Е.Р. Сукиасяна, Д.А. Кумок та ін.). Функції СКіК, вимоги до її організації. Загальносистемні та специфічні властивості СКіК. Сутність цілісності, відкритості, імовірності, динамізму-розвитку, універсальності, кумулятивності, оперативності та ін. Їхній взаємозв'язок. Поняття про склад СКіК, її залежність від типу, виду бібліотеки, внутрішньобібліотечних та зовнішніх факторів. Склад СКіК універсальних наукових, зокрема обласних бібліотек, спеціальних, публічних, для дітей, ЦБС. Основні та факультативні каталоги, картотеки як елементи цілісної системи. Взаємозв'язки у СКіК, їхні функції і значення. Класифікація зв'язків (службові, читацькі). Їхній вплив на зміст та структуру каталогів і картотек. Ілюстрації конкретних зв'язків між каталогами, каталогами і картотеками тощо. Стратегія та тактика пошуку документів у СКіК. Перспективи розвитку СКіК як бази даних.

### **3.2. Зведені каталоги бібліотек України: сучасний стан та перспективи розвитку, особливості реалізації в умовах інформатизації бібліотечної діяльності**

Поняття про зведені каталоги (ЗВК). Причини їх виникнення. Їхнє місце у координації та кооперуванні різних напрямів бібліотечно-інформаційної діяльності, у створенні розподіленого фонду, спільного інформаційного простору держави, світу. Функції ЗВК, особливості їх змісту. Класифікація ЗВК за різними ознаками.

Сучасні проблеми та перспективи формування системи ЗВК. ЗВК за кордоном і в Україні. Сучасний стан системи зведених каталогів України, його позитивні риси та недоліки. Відсутність в системі зведених каталогів державного рівня таких, що відбивають зарубіжну літературу. Сучасні проекти створення корпоративних каталогів різного рівня як різновидів ЗВК. Приклади бібліотечно-інформаційних корпоративних систем, створених в Україні, перспективи їх розвитку в Україні.

### **3.3. Анотація та реферат. Спільне та відмінності (функції, види, методика складання, сфери використання)**

Анотування та реферування як види аналітико-синтетичної обробки документів, сфера їх поширення: спільне та відмінне. Створення державних стандартів з анотування та реферування.

Сутність, властивості та функції анотацій і рефератів. Вимоги до їх складання. Об'єкти анотування та реферування: спільне та відмінне.

Класифікація анотацій та рефератів. Відсутність єдиної, загально визнаної класифікації.

Методика складання анотацій та рефератів. Етапи анотування та реферування документів: спільне та відмінне. Структура інформаційних елементів (блоків) анотацій та рефератів. Методи згортання інформації (цитування, перефразування, інтерпретація), їхнє співвідношення в процесі анотування та реферування. Синтезування згорнутої інформації та оформлення текстів анотації та реферату. Використання словесних кліше (маркерів). Редагування тексту. Сутність автоматизованого анотування та реферування документів.

### **3.4. Документні систематичні класифікації (УДК, ББК) як інформаційно-пошукові мови традиційних і автоматизованих ІПС**

Філософсько-методологічні основи УДК і ББК. Класифікація наук Ф. Беккона та діалектико-матеріалістична класифікація наук. Розвиток УДК та ББК. Основний ряд УДК та ББК, принципи його побудови. Невідповідність сучасній структурі наукових знань системи УДК.

УДК і ББК як ієрархічні комбінаційні класифікаційні системи. Допоміжні таблиці (загальні та спеціальні визначники, типові ділення). Індксація УДК і ББК, знаки та інші символи.

УДК як міжнародна система кодування інформації. Діяльність Міжнародної федерації з документації (МФД), Консорціуму з розвитку УДК.

Використання УДК в Україні. Видання таблиць УДК. Електронний варіант УДК.

ББК як міждержавна класифікаційна система. Діяльність науково-методичного центру з ББК при Російській державній бібліотеці.

Варіанти таблиць ББК, єдність і відмінність у змісті, структурі, індексації. Сучасні варіанти таблиць, їхній подальший розвиток. Основні напрями розвитку ББК у близькому майбутньому (внесення змін і доповнень, фасетизація, вдосконалення системи типових ділень тощо).

Використання ББК в Україні, її адаптація до української національної специфіки.

### **3.5. Уніфікація та стандартизація бібліографічного опису документів.**

#### **Поняття комунікативного формату**

Уніфікація бібліографічного опису, його значення та основні напрями. Перші міждержавні інструкції із складання бібліографічного опису (англо-американська та пруська). Стандартизація опису, його сутність та значення. Міжнародний стандарт бібліографічного опису (МСБО-ISBD) та його вплив на вітчизняні стандарти. Створення системи вітчизняних державних стандартів у

сфері бібліографічного опису, її наслідки і значення. ДСТУ – ГОСТ 7.1–2006 Бібліографічний запис. Бібліографічний опис.

Комунікативний формат, його сутність та значення. Формати, якими користуються в Україні.

### **3.6. Конверсія бібліотечних каталогів в умовах інформатизації суспільства: сутність, завдання, напрями**

Поняття “конверсія”, його сутність, значення. Співвідношення понять “еволюція форм каталогів” та “конверсія каталогів”. Об’єкт конверсії – картковий каталог. Основні напрями конверсії. Конверсія карткового каталогу у машинопрочитувальний (електронний). Причини, наслідки. Аспекти конверсії: організаційний, нормативний, лінгвістичний, програмний, матеріально-технічний, економічний. Зміст кожного із них, завдання, які вони вирішують. Співвідношення понять “конверсія” та “трансформація бібліотечних каталогів”. Сучасний основний напрям конверсії бібліотечних каталогів.

### **3.7. Бібліотечне фондознавство. Формування бібліотечного фонду в умовах єдиного інформаційного простору**

Завдання та структура бібліотечного фондознавства як наукової дисципліни. Еволюція фондознавчої думки. Зміст і мета процесів “формування бібліотечного фонду” (ФБФ). Закон відповідності складу бібліотечного фонду завданням бібліотек і потребам користувачів. Політика ФБФ як відбиття соціальної місії бібліотеки.

Залежність ФБФ від зовнішніх факторів: стан системи книговидавання та книгорозповсюдження, інформаційні потреби суспільства та окремих верств населення, стан інформаційних технологій, фінансування ФБФ тощо. Можливості оптимізації процесів ФБФ в умовах автоматизації бібліотечних технологій.

Управління формуванням фонду Національної електронної бібліотеки України. Система джерел та способів формування електронних бібліотек. Корпоративний рівень документопостачання фонду Національної електронної бібліотеки. Нормативно-правова база формування БФ в умовах єдиного інформаційного простору.

## **РОЗДІЛ 4. БІБЛІОГРАФОЗНАВСТВО**

### **4.1. Бібліографознавство як наука**

Термін «бібліографія» та його історична багатозначність. Уніфікація його визначення шляхом стандартизації. Сучасне тлумачення терміну «бібліографія».

Визначення бібліографознавства. Його об’єкт – бібліографічна практика. Система документальних комунікацій як опосередкований об’єкт бібліографознавства.

Тенденції розвитку бібліографознавства в умовах трансформації бібліотечно-бібліографічних технологій (WEB-графія, онлайн-графія тощо).

Предмет бібліографознавства: інформаційний зв'язок між документом і споживачем, закономірності процесів створення і доведення до споживачів бібліографічної інформації.

Методологія бібліографознавства. Різні рівні наукових методів. Структура бібліографознавства. Об'єктні напрями його диференціації. Основні аспектні розділи бібліографознавства. Бібліографознавство в системі суміжних наукових дисциплін.

#### **4.2. Об'єкт та суб'єкт бібліографічної діяльності: еволюція в інформаційному просторі**

Визначення бібліографічної діяльності (БД). Її структура.

Бібліограф-професіонал – головний суб'єкт БД. Його кваліфікаційна характеристика. Тезаурус знань, умінь і навичок, які необхідні бібліографу. Принципи його діяльності на сучасному етапі. Адаптація бібліографічних фахівців до умов сучасного інформаційного суспільства. Робоче місце бібліографа та зміна функцій в умовах інформатизації. Професійний та етичний кодекс бібліографа. Непрофесійна бібліографічна діяльність. Необхідність бібліографічного навчання в цій галузі.

Документ як головний об'єкт бібліографічної діяльності. Структура документальних об'єктів бібліографування, їх класифікація. Видання як найбільш поширена форма реалізації документів. ДСТУ 33017-95 «Видання. Основні види» як основа для їхньої класифікації за знаковою природою та періодичністю. Класифікація видань за змістом і цільовим призначенням. Еволюція документа. Електронні інформаційні видання як об'єкт бібліографування.

Споживачі бібліографічної інформації. Критерії їхньої класифікації. Система «документ – споживач» як єдиний об'єкт бібліографічної діяльності.

#### **4.3. Процеси, засоби та результати бібліографічної діяльності**

Мета і структура бібліографічної діяльності. Процеси бібліографічної діяльності. Бібліографування як процес підготовки бібліографічної інформації. Його основні методи та етапи.

Бібліографічне обслуговування як процес доведення бібліографічної інформації до споживача. Його основні види: довідково-бібліографічне обслуговування та бібліографічне інформування. Різниця між ними. Загальна характеристика. Трансформація бібліографічного обслуговування в умовах інформатизації.

Засоби бібліографічної діяльності. Методи, канали, форми передачі бібліографічної інформації. Сучасні електронні канали передачі бібліографічної та текстової інформації.

Бібліографічна продукція як результат і засіб бібліографічної діяльності. Класифікація бібліографічної продукції за суспільним призначенням, залежно від об'єкта бібліографування, функціонально-цільовим призначенням. Мультимедійні електронні ресурси, інформаційні ресурси Інтернет. списки рекомендованих сайтів. Брами і портали.



#### **4.4. Бібліографічний пошук як основа бібліографічної діяльності. Новітні види пошуку в інформаційному середовищі**

Бібліографічний пошук як вихідна основа бібліографічної діяльності. Основні поняття, пов'язані з пошуком: «бібліографічний пошук» і «бібліографічне виявлення», інформаційна потреба, інформаційний запит, релевантність, пертинентність, коефіцієнти повноти і точності інформаційного пошуку. Види бібліографічного пошуку. Новітні види пошуку: онлайнний, офлайнний, пошук в Інтернеті.

#### **4.5. Багатоаспектна класифікація бібліографії як галузі діяльності**

Видова класифікація бібліографії як наукова проблема, її багатоваріантність.

Класифікація бібліографії за ознакою організаційно-відомчої приналежності. Видова класифікація за суспільним призначенням. Загальна бібліографія, покликана реалізувати пошукову та комунікативну функції БІ. Її основні підрозділи: державна, репертуарна, каталожна, видавнича, книготорговельна бібліографії. Спеціальна бібліографія, яка реалізує оціночну функцію. Її підрозділи: науково-допоміжна, професійно-виробнича, рекомендаційна.

Видова класифікація за іншими ознаками: функціонально-цільовою та змістом об'єктів бібліографування.

Бібліографія бібліографії – особливий вид бібліографії.

#### **4.6. Організація бібліографічної діяльності в бібліотечно-інформаційних установах**

Сучасні вимоги до організації бібліографічної діяльності в бібліотеках. Основні напрями бібліографічної діяльності та принципи її організації. Бібліографічні процеси як вища функція діяльності бібліотек. Вплив організації бібліографічної роботи на ефективність та якість роботи бібліотек.

Організація електронної бібліографічної служби бібліотек України та інтеграція її до світового інформаційного простору.

Бібліографічна служба бібліотеки. Залежність її організаційно-функціональної структури від типу бібліотеки, її місця в бібліотечній мережі регіону (галузі), змісту та обсягу бібліографічних процесів та інших факторів.

Організаційно-функціональна структура бібліографічної служби обласної універсальної наукової бібліотеки. Особливості організаційно-функціональної структури бібліографічної служби ЦБС, її залежність від кількості підрозділів та штатної чисельності бібліографів. Бібліографічна служба в спеціальних та наукових бібліотеках, органах НТІ. Організація бібліографічної служби в бібліотеках, які не мають бібліографічного підрозділу. Особливості організаційно-функціональної структури бібліографічної служби в органах НТІ, видавництвах, музеях, архівах, книжковій торгівлі.

## Література:

1. Антопольский А. Б. Электронные библиотеки: принципы создания : науч.–метод. пособие / А. Б. Антопольский, Т. В. Майстрович. – М. : Либерей–Бибинформ, 2007. – 283 с.
2. Беловицкая А.А. Общее книговедение : учеб. пособие / А.А. Беловицкая. — М. : Книга, 1987. — 126 с.
3. Библиографическая работа в библиотеке : организация и методика / под ред. О.П. Коршунова. – М. : Книга, 1990. – 255 с.
4. Бібліотекознавство: теорія, історія, організація діяльності бібліотек : підручник / В.О. Ільганаєва, Г.Д. Ковальчук, Т.П. Самійленко та ін. – Х. : Основа, 1993. – 176 с.
5. Васильченко М.П. Бібліотечні фонди : навч. посібник / М.П. Васильченко, Н.М. Кушнарєнко, В.А. Мільман. – Х., 1993. – 152 с.
6. Власова Г.В. Аналітико-синтетична переробка інформації : навч. посібник / Г.В. Власова, В.І. Лутовінова, Л.І. Титова. — К. : ДАККіМ, 2006. — 290 с.
7. Вохрышева М.Г. Библиографическая деятельность: структура и эффективность / М.Г. Вохрышева. — М. : Книга, 1989. — 199 с.
8. Гречихин А. А. Библиографоведение. Возникновение и особенности формирования : учеб. пособие / А. А. Гречихин. – М. : Изд-во МПИ, 1998. – 94 с.
9. Грузинова Л. Б. Иностранная библиография : учеб. пособие / Л. Б. Грузинова. – М. : Изд-во МГАП «Мир книги», 1997. – 164 с.
10. Дубовіна Л.А. Бібліотечна справа в Україні в ХХ столітті / Л.А. Дубровіна, О.С. Онищенко ; НАНУ, НБУВ ім. В.І. Вернадського. — К., 2009. — 530 с.
11. Ільганаєва В.О. Бібліотекознавство : конспект лекцій. – Х. : ХДАК, 1998. – 69 с.
12. Истрина М. В. Аннотирование произведений печати : метод. пособие / М.В. Истрина. – М., 1981. – 43 с.
13. Карачинська Е. Т. Бібліотечні каталоги : навч. посібник / Е. Т. Карачинська, В.К. Удалова. – Х. : Основа, 1992. – 160 с.
14. Коготков Д.Я. Библиографическая деятельность библиотеки: организация, технология, управление : учеб. / Д.Я. Коготков. — СПб. : Профессия, 2005. — 304 с.
15. Кобєлев О. М. Соціальна інформатика : конспект лекцій / О.М. Кобєлев. — Х. : ХДАК, 2008. — 103 с.
16. Корнейчик І. І. Історія української бібліографії. Дожовтневий період (нариси) / І. І. Корнейчик. – Х. : Ред.–вид. відд. Кн. палати УРСР, 1971. – 374 с.
17. Короткий термінологічний словник з бібліографознавства та соціальної інформатики. – К., 1998. – 115 с.
18. Коршунов О.П. Библиографоведение. Общий курс : учебник / О.П. Коршунов. – М., 1990. – 232 с.
19. Кушнарєнко Н.М. Наукова обробка документів : підручник / Н.Н. Кушнарєнко, Удалова В.К. – 4-те вид., перероб. і доп. – К. : Знання, 2006. – 331 с. – (Вища освіта ХХІ століття).
20. Моргенштерн И. Г. Общее библиографоведение : учеб. пособие / И. Г. Моргенштерн. — СПб. : Профессия, 2006. — 208 с.

21. Низовий М.А. Вступ до книгознавства : навч. посіб. / М.А. Низовий. — К. : Кондор, 2009. — 144 с.
22. Орлов П.І. Інформація та інформатизація: Нормативно-правове забезпечення : наук.-практ. посіб. / Орлов П.І. — 2-е вид., доп. і перероб. — Х., 2003. — 724 с.
23. Сєдих В.В. Бібліотечні каталоги як інформаційно-пошукові системи : навч. посіб. / В.В.Сєдих, Г.П. Терентьєва, В.К. Удалова / Харк. держ. акад. культури. — Х., 2000. — 198 с.
24. Сєдих В.В. Документні класифікаційні системи : конспект лекцій / В.В. Сєдих; Харк. держ. акад. культури. — Х., 2005. — 64 с.
25. Соколов А.В. Общая теория социальной коммуникации. / А.В. Соколов. — Спб. : Изд-во Михайлова, 2002. — 459 с.
26. Сорока М.Б. Національна система реферування української наукової літератури / М.В. Сорока; Нац. б-ка України ім. В.І. Вернадського. — К. : НБУВ, 2002. — 209 с.
27. Столяров Ю.Н. Библиотечный фонд : учебник / Ю.Н. Столяров. — М., 1991. — 271 с.
28. Столяров Ю.Н. Как сохранить библиотечные фонды / Ю.Н. Столяров. — М., 2001. — 127 с.
29. Столяров Ю.Н. Эволюция библиотечного фондирования / Ю.Н. Столяров, Н.Н. Кушнарєнко, А.А. Соляник ; под ред. Ю.Н. Столярова. — М. : «Издательство Фаир», 2007. — 688 с.
30. Швецова-Водка Г.М. Бібліографічні ресурси України: Загальна характеристика : навч. посіб. / Г.М. Швецова-Водка; Рівн. держ. гуманітар. ун-т. — Рівне : РДГУ, 2000. — 205 с.
31. Швецова-Водка Г.М. Вступ до бібліографознавства : навч. посібник / Г.М. Швецова-Водка. — К., 2004. — 216 с.
32. Швецова-Водка Г.М. Загальне бібліографознавство: (Основи теорії бібліографії) : навч. посібник / Г.М. Швецова-Водка. — Рівне, 1995. — 183 с.
33. Швецова-Водка Г.Н. Общая теория документа и книги : учеб. пособие / Г.Н. Швецова-Водка. — М. : Рыбари ; К. : Знання, 2009. — 487 с.